

I, нарэшце, функцыя — выхаваўчая. Улік ведаў дапамагае выхоўваць у студэнтаў адказнасць за сваю вучэбную працу, за дысцыпліну працы.

Патрабаванні да ўліку — сістэматычнасць, індывідуальнасць, дыферэнцыраванасць, мэтанакіраванасць, аб'ектыўнасць.

Адзінства патрабаванняў адзначае, што адзін і той жа ўзровень ведаў павінен ацэньвацца рознымі выкладчыкамі аднолькава.

Асноўныя віды ўліку ведаў, уменияў і навыкаў — гэта бягучы, тэмагучны, выніковы. Першыя два віды адносяцца да ўліку самастойнай працы студэнта на працягу семестра.

Важнейшая роля ў падрыхтоўцы высокакваліфікаваных спецыялістаў павінна належыць сістэматычнаму ўліку — бягучаму і тэматычнаму.

З усіх відаў ўліку ведаў найбольш цяжкімі для студэнтаў з'яўляюцца іспыты і залікі, якія падводзяць вынікі працы студэнтаў над тэарэтычнымі і практычнымі курсамі за паўгоддзе ці навучальны год. Асноўнае іх прызначэнне — не толькі кантроль, а і ажыццяўленне адукацыйных і выхаваўчых функцый. У ходзе падрыхтоўкі да іспытаў ці залікаў студэнты, паўтараючы вучэбны матэрыял па пэўнаму прадмету, сістэматызуюць, часам па-новаму асэнсоўваюць, абагульняюць і засвойваюць яго як адзінае цэлае.

Агафонава Н.А.,
выкладчык

КІНАМАСТАЦТВА Ў СІСТЭМЕ КУЛЬТУРАЛАГІЧНЫХ ВЕДАЎ

Кіно разам з іншымі экраннымі відамі мастацтва займае ў сучаснай культуры становішча лідэра. Аўдыёвізуальны характар інфармацыі, агульнадаступнасць, усепапулярнасць, лёгкасць тыражавання забяспечваюць яму вялікую па маштабах аўдыторыю і самыя разнастайныя сферы выкарыстання, у тым ліку і ў працэсе пазнання.

Экранная культура адлюстроўвае новы электронны сінкрэтызм, узровень усагульнялага сінтэзу. Гэтая акалічнасць з'яўляецца яе інтэртэкстуальнасць, г.зн. спалучэнне разнастайных, разнакасных вобразных сістэм — ад дакладна фатаграфічных да ўласна хрэатыўных.

Сінтэтычная прырода кіно дае арыгінальныя магчымасці "кансервацыі" практычна ўсіх аб'ектаў мастацкай культуры: тэатральных спектакляў і архітэктурных помнікаў, твораў музыкі, жывапісу, літаратуры і, нарэшце, уласных кінематаграфічных твораў. Прычым літаральнае іх фільмапрадуцыраванне (у адпаведнасці з чыста прыкладнымі задачамі) не распаўсюджана. Тут мас месца, як мінімум, іх экранная адаптацыя, а у лепшых выпадках — стварэнне новай мастацкай субстанцыі. Канкрэтныя прыклады — мноства добра вядомых навукова-папулярных, дакументальных, ігравых стужак аб дзеях мастацкай культуры, а таксама — фільмы-экранізацыі (у тым ліку анімацыйныя), фільмы-спектаклі (драматычныя, оперныя, балетныя і г.д.). Падобныя кінакарціны адлюстроўваюць традыцыйна паважлівыя ўзаемадчыненні мастацтваў, калі той ці іншы твор уводзіцца ў тканіну фільма так, што захоўвае сваю мастацкую аўтаномію.

Разам з тым існуе больш рухомы, неўсталяваны, нават "дзёрзкі" падыход, калі традыцыйная культура выкарыстоўваецца на кінематографам у якасці парадыйнага прадмета. Такі тып дэмакратызаваных зносін з мастацтвам склаў сутнасць авангарда і з'явіўся вынікам агульнага духоўнага і сацыякультурнага працэсу.

Кіно перажыло два мадэрнісцкіх выбухі: - перыяд класічнага авангарда (20-я гг. XX ст.);

- перыяд постмадэрнізму (канец 70-х — сярэдзіна 80-х гг.).

У 20-я гг. рэжысёры імкнуліся стварыць такую мастацкую тэорыю, якая б адпавядала ідэі "чыстага кіно", г.зн. такога кіно, якое не запазычвае традыцыйных выяўленчых, літаратурных, тэатральных сродкаў. Кіно быццам бы адасаблівалася ў агульным свеце мастацкай культуры.

Постмадэрнізм на мяжы 70-х гг. зацвердзіў адкрытую фарсавагарэзлівую манеру кінэматографічнай "гульні", па ўмовах якой прызнаньня каштоўнасці мастацкай культуры страчваюць права недатактыльнасці і пераўтвараюцца ў забаўныя "іацкі". Імі свабодна маніпулюе рэжысёр, руйнуючы ўсялякія аўтарытэты кплівымі намёкамі, вострымі народыямі, экраннымі эпіграфамі. Кінэматограф постмадэрнізму, у першую чаргу, імкнецца адрэфлектаваць ад сябе і таму вымагае з боку глядачоў пэўнай кінаадукаванасці: ведання хрэстаматычных экранных твораў, ведання рэжысёрскіх стыляў.

Грамацкая метадка дазваляе прадукцыйна выкарыстоўваць у працэсе навучання не толькі традыцыйнае, але і авангарднае кіно. Апошняе, дарэчы, разлічана на больш шчыльную студэнцкую аўдыторыю, якая вылучаецца духоўнай сталасцю, аналітычным складам мыслення і таксама — прафесійнай арыентацыяй.